

ՄԱՍԿ

ՀԱՅԵՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԱՐԽԻՎ

ԱՐՈՅԵԱՆԻ

Ռոսիայի պաշտոնական թերթ

Չուրիկով, Արևմտահայաստանի Գրական

Հեռագրային № 718.

Բաղադրված է 10 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Քիմիական Գրական-Յոգնաբանական Օրգանիզմի Գրական-Յոգնաբանական Օրգանիզմի

Հայտնի է

որ վերաբերում է Գրական-Յոգնաբանական Օրգանիզմի

տեղի կոնստանտային 25-ին, աստիճանի սկզբը՝ սեպտեմբերի 1-ին: Գրական-Յոգնաբանական Օրգանիզմի կազմում է մի միջին VI և հարաբար V զանգվածները: Ներկայումս 25-ը (օգ. 10, 15, 20) և 5-3

ԱՅՏԱՆԻ ԱՐԽԻՎ

Վաղը լրանում է մի ամիս այն օրից, որ թիվը հայտնի է հրատարակված է սահմանադրության:

Այդ ամիսը փորձական մի ամիս էր, որը կարող էր հանդիսանալ ամեն տեսակ անհավանական:

Թե՛ Երևանի և թե՛ Նոյնի թիվը փորձի ժողովուրդների կողմից նկատվում էր անհավանական թիվը զեպի օտանանան կառավարչական կենտրոնում: Բայց ամիսը անցավ առանց բարդությունների և անախորժ կենտրոնների:

Սույլ թիվը և երկուստեք թիվը հրատարակվում են այն պայմանով, որ կայացրել է Նոյնի միջև իրենի շարժման թիվը: Սույլ թիվը համարվում է սահմանադրության իրականացումը, երկուստեք թիվը թիվը էլ սույլ թիվը գերազանցում է:

Շնորհիվ այդ հանգամանքի յեղափոխական տարրերը և յուրաքանչյուրի մեջ մասնակցած գիտնական մասերը չէր հիմնվում ներքինական առիթի տեղ գործողությունների և իրադրության սպասարկության դիրք:

Թիվը պահանջարկները մի յանկարծակի յալանություն էր թե՛ իրականության և թե՛ թիվը հասարակության համար: Բայց նա, իբրև հերթական խնդիր, առաջ էր քաշում թիվը հարգանքի համար ճակատագրական անհրաժեշտության լուսավորական իրավունքով:

Թե՛ թիվը իրականության և թե՛ թիվը հասարակության և թե՛ թիվը հարգանքի համար ճակատագրական անհրաժեշտության լուսավորական իրավունքով:

Թիվը պահանջարկները մի յանկարծակի յալանություն էր թե՛ իրականության և թե՛ թիվը հասարակության համար: Բայց նա, իբրև հերթական խնդիր, առաջ էր քաշում թիվը հարգանքի համար ճակատագրական անհրաժեշտության լուսավորական իրավունքով:

Միև կողմից արտաքին թաղաքականությունը նույնպես մի այնպիսի անպայման հանգամանք, որը տակնուվրա արաւ սույլ թիվը և իրադրությունը: Իրանը թաղաքական ծրարականությունների ոլորտ: Անգլիան և Ռուսաստանը իրականում համաձայնության կայացրել են պահանջը: Թիվը իրականում ներմուծելու Մակեդոնիայում իրական թարնորդություններ հաստատելու համար թիվը:

Սպասելիք չափազանց հանդիսանում է գործը: Երբ թիվը տարբարները լրանում են մոնոկոնյայից, այն անհրաժեշտ է:

Կարելի էր: Գետ էր ընդունել պետությունների առաջարկը կամ նոր միջոց գտնել Երևանի միջամտության վերաբերյալ համար:

Եւ ահա սահմանադրությանը եկավ այդ փրկարար միջոցի դերը խաղալու: Նա պետք է բաւարարվի տար և ներքին պետական պահանջների և արտաքին թաղաքականության նկատմամբ:

Թիվը պահանջարկները սահմանադրությանը կարողացավ այդպիսի փրկարար միջոցի դերը խաղալու: Նա խաղաղիցից ժողովրդին և ժամանակագրությանը լուսնից Երևանի:

Սահմանադրությանը օտանանան պետությունները մեջ այդպիսով դարձել է ներկայումս մի պատմական և թաղաքական անհրաժեշտություն, որի պահանջները կարող էր պետությունները ապահով գոյություն համար:

Եւ եթե օտանանան արտաքին պետությունները չէր համարում սահմանադրական կարգերին և ազատ քաղաքացիական կենտրոնի արտապայտություններին, բայց նա բաւականաչափ ուժեղ կերպով գտնում է, որ ուրիշ էր չուներ իր քաղաքական հանգույցները լուծելու համար և որ նա պետք է ստիպված լինի Ռուսաստանի և Անգլիայի ցուցումները կատարելու, եթե բաւարարվում էր տար թե՛ մեկնոցիցներին:

Եւ այդպէս թե՛ ներքին և թե՛ արտաքին հանգամանքները դարձրել են սահմանադրությանը մի այնպիսի անհրաժեշտություն թիվը: Թիվը համար, որը միայն կարող է ազատել նրան թե՛ ներքին քաղաքական և թե՛ արտաքին թաղաքականության:

Եւ եթե թիվը իր լուսնից, որ սահմանադրությանը մի այնպիսի անհրաժեշտություն թիվը: Թիվը համար, որը միայն կարող է ազատել նրան թե՛ ներքին քաղաքական և թե՛ արտաքին թաղաքականության:

Ա. Քալանթար

ՎԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԱՐԽԻՎ

Գրական, 8 օգոստոսի
Արևմտահայաստանի ոստիկանությունը գրառել է 736 կողմ երեք-ոչորսունները 2208 թուրքի գումարի: Զերբալիյում են ազնվանաւորի Ալիբաբայի 2121-ին: Երեկ գիշեր, Իվանովի փողոցում, Վարյա 2121-ին տանը ոստիկանապետը գտավ հինգ գումարի և մի լիքը ռուբլի: Գտնվում են բազմաթիվ պարագանքներ և ուրիշ պատրաստուկներ համար: Զերբալիյում է Վաղիյի 2121-ին: Գրական, 8 օգոստոսի

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Կարելի էր: Գետ էր ընդունել պետությունների առաջարկը կամ նոր միջոց գտնել Երևանի միջամտության վերաբերյալ համար:

Եւ ահա սահմանադրությանը եկավ այդ փրկարար միջոցի դերը խաղալու: Նա պետք է բաւարարվի տար և ներքին պետական պահանջների և արտաքին թաղաքականության նկատմամբ:

Թիվը պահանջարկները սահմանադրությանը կարողացավ այդպիսի փրկարար միջոցի դերը խաղալու: Նա խաղաղիցից ժողովրդին և ժամանակագրությանը լուսնից Երևանի:

Սահմանադրությանը օտանանան պետությունները մեջ այդպիսով դարձել է ներկայումս մի պատմական և թաղաքական անհրաժեշտություն, որի պահանջները կարող էր պետությունները ապահով գոյություն համար:

Եւ եթե օտանանան արտաքին պետությունները չէր համարում սահմանադրական կարգերին և ազատ քաղաքացիական կենտրոնի արտապայտություններին, բայց նա բաւականաչափ ուժեղ կերպով գտնում է, որ ուրիշ էր չուներ իր քաղաքական հանգույցները լուծելու համար և որ նա պետք է ստիպված լինի Ռուսաստանի և Անգլիայի ցուցումները կատարելու, եթե բաւարարվում էր տար թե՛ մեկնոցիցներին:

Եւ այդպէս թե՛ ներքին և թե՛ արտաքին հանգամանքները դարձրել են սահմանադրությանը մի այնպիսի անհրաժեշտություն թիվը: Թիվը համար, որը միայն կարող է ազատել նրան թե՛ ներքին քաղաքական և թե՛ արտաքին թաղաքականության:

Ա. Քալանթար

ՎԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԱՐԽԻՎ

Գրական, 8 օգոստոսի
Արևմտահայաստանի ոստիկանությունը գրառել է 736 կողմ երեք-ոչորսունները 2208 թուրքի գումարի: Զերբալիյում են ազնվանաւորի Ալիբաբայի 2121-ին: Երեկ գիշեր, Իվանովի փողոցում, Վարյա 2121-ին տանը ոստիկանապետը գտավ հինգ գումարի և մի լիքը ռուբլի: Գտնվում են բազմաթիվ պարագանքներ և ուրիշ պատրաստուկներ համար: Զերբալիյում է Վաղիյի 2121-ին: Գրական, 8 օգոստոսի

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Գրական, 8 օգոստոսի
Բաղադրված է 11 թերթիկից, կես տարվանը 6 թերթիկից:
Առանձին համարները ԱՄՆ \$ 5 40¢.
Քիմիական գրված են իմպրովիսիտի մեջ:
Մեր հասցեն՝ Тифлис, редакция „Маск“
Базарная ул. д. Тамашева № 16.
Կամ Tiflis, Rédaction „Maschak“.
Տեղեֆոն № 253.

Сувенирная Карамель
Твое ЭНЕМЪ в МОСКВѢ
ПЕРВЫЕ ФАБРИКАНТЫ КАРАМЕЛИ „ИРИСЪ“ ВЪ РОССИИ.
ОСТЕРЕГАЙТЕСЯ МНОГОЧИСЛЕННЫХЪ ПОДДЕЛОКЪ,
ПОЯВИВШИХСЯ НА РЫНКѢ ПОДЪ РАЗЛИЧНЫМИ НАЗВАНИЯМИ!

ՎԵՐԵՎԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԱՐԽԻՎ

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՅՈՒՄ

Օգոստոսի 22-ին—Ռուսերեն լեզու պատրաստական դասարան: Թարգմանիկ I, II և III դաս: Մասնագիտական առարկաներ VII դաս: (Հաշվապահություն, առևտրական թվաբանություն, առևտրական աշխարհագրություն, առևտրի պատմություն, օրենսգիտություն, քիմիա և փաստագրություն):

Օգոստոսի 23-ին—Թարգմանիկ պատրաստական դաս: Ռուսերեն լեզու I, II, III, IV, V, VI և VII դաս:

Օգոստոսի 25-ին—Մասնագիտական IV, V, VI և VII դաս: Թարգմանիկ և գերմաներեն լեզու I, II և III դաս:

Օգոստոսի 26-ին—Գերմաներեն լեզու VI և VII դաս: Բնական գիտություն և աշխարհագրություն I-ից IV դաս: Ֆիզիկա V և VI դաս և տիեզերագրություն (космография) VII դաս:

Օգոստոսի 27-ին—Թարգմանիկ լեզու IV-ից VII դաս: Կրթական և տեղական լեզու բոլոր դասարաններում: Պատմություն III, IV, V և VI դաս:

Օգոստոսի 28-ին—Հնդկական լեզուները ստորին դասարաններում: Պատրաստական դասարանի ստորին դասարաններում ընդունելությունը շարունակվում է: Վերաճնությունների և ընդունելությունների սկիզբը է առաւօտեան ժամը 8 1/2-ին: Միջին դասը և պարագիտությունների սկիզբը է սեպտեմբերի 1-ին, առաւօտեան ժամը 8 1/2-ին:

(4. չ. ու.)

Պոլսից, որ Զմիւռնայի նոր վայր Բէուֆ-
փաշան հրաժարական տուեց:

(«Շ. Գ.»)

4. Պոլսի, 8 օգոստոսի

Ռուսաց զինական Զինովիվը այցե-
լեց մեծ վեզիր Բեւաթի փաշային և
արտաքին գործերի մինիստր Քալֆիկի-
փաշային և կրկին «նրանց երկուսին
ստալին քարտուղար. նշխարի յանձ-
նած ռուսաց կառավարութեան յայ-
տարարութիւնը այն մասին, որ ռու-
սաց կառավարութիւնը համարանք է
տաճում զէպի թիւրքական նոր ընթի-
ւի և որ Ռուսաստանը առաջարկու-
թիւն է արել մեծ պետութիւններին՝
հենց իրան թիւրքային թողնել ը-
րանդուրդունքի գործը, ձեռնպահ
մնալով միջամտելու և վստահանա-
լով թիւրքային անկեղծութեան, ժա-
նանութեան և ինքնակալ գործու-
նելուութեան, սակայն չը հրաժարուի
իր իրաւունքներէ՝ տալարկել Եւ-
րոպային գործարար թարեհարդու-
նեքի մշակման նախաժողովը, եթէ մի-
այն այդ թարեհարդուները թիւր-
քիան չը գործադրէ գործնականապէս:

Մեծ վեզիրը յայտնեց թիւրքաց կա-
ռավարութեան խորագին շնորհաւա-
լութիւնը:

Վեզիրը և Տիվիֆի-փաշան Ռուսաս-
տանի այդ քայլը և նրա համակարգը
առանձնապէս գնահատելի ընդունե-
ցին, որովհետեւ դա ազգութիւն է նաեւ
բալկանեան պետութիւնների յարաբե-
րութիւնների վրա զէպի թիւրքիան,
որոնց ցանկի է պահել թարեհարդու-
նեքի:

Տարածաբնութիւններ կան նաև 4. Պոլսի
գլխաւոր թիւրքերի միջոցով: Տարածաբնութիւն
գործը զէպի նա շատ թշնամաբար է վերա-
բերում, ժառանգ իրեն արտօնակ զորա-
մասի, մասամբ էլ իրեն անհեղ յետմնաց
և անյուստի տարրի հետ: Այդ գործա-
նութիւնը, համարեա, բոլոր օֆիցէրները կազմ-
վել են զինուորներից: չը կայ մէկը, որ
անցած լինի նոր զինուորական պարտքը, ոչ
մէկ անկեղծութիւն (այսինքն կարգադրե-
լով իրեն մարդ): Փոքր թ շատ վստահա-
նեքը դեռ են պետութիւն, որ զգալորին
հարկաւոր է դուրս հանել 4. Պոլսից և փո-
խարինը նրան աւելի վստահելի գոր-
ծերով:

Սակայն էմիր սահմանագրութիւնը
չընդունեց: Հիշագի վայրն հրաժարվեց
մնացել սահմանագրութիւնը վիճա-
կութիւն, որ սպառնում է լուրջ բարդու-
թիւններ ստեղծել:

Երիտասարդ-թիւրք էկրի-փաշան—
վախճանի մինիստրը—կարեւորեց
զորաւոր եկաւ: Թիւրքաց լրագրողները
զօգոհ են մինիստրական ծրարդի-
կարելի է մինիստրական ճգնաժամ
ստեղծել: («Շ. Գ.»)

Թարեհ 2 օգոստոսի

Թիւրքահայերի շարժումը զէպի թի-
ւրքաց հայրենիքը հաղթանակ տեսնելի
է դառնում: Մի երկու ընտանիք քանի
որ առաջ ճանապարհվեցին 4. Պոլսի:

Պոլսից «Եւր. Եւր.» լրագրին հե-

տաղում են, որ սուլթանը անցնալ
շարժւալ այրել է բազմաթիւ զարդանի
փաստաթղթեր: Այդ սիւղիցն նա նկա-
տել է, որ շատ կարեւոր զարդանի
փաստաթղթեր զոգայցիլ տարել է իր
հետ Իզմիթ-փաշան: Սուլթանը օրըս-
նեղված է այդ հանգամանքից, նա
երկուց է կրում, որ մի գուցէ զոգայց-
ված փաստաթղթերը հրատարակու-
թեան յանձնվին: Պաշտական պաշ-
տօնեաների պաշտօնագրութիւնն ու
կրճատումը շարունակվում է: Վերջին
օրերս արձակված են 100 հոգուց ա-
ւելի ժողովուրդներ: Երևան են հասկա-
նալ անհրաժեշտի գեղձուներ ձիապա-
նութեան տնօրէնութեան մէջ պարզվել
է, որ շատ տարիների ընթացքում
անհրաժեշտ գույքերն են եղել յատկա-
ված հարկաւոր ձիւնի մոտակայ
համար, որպիսին երբեք չէ եղել պա-
շտական ձիապանքի:

«Daily Mail» լրագրի թղթակիցը

հեռագրում է, որ մինիստրները խոր-
հուրդը իր վերջին նիստում որոշել է
քաղաքի Ստամբուլի բնակիչ շինութիւնը
և նրա տեղ կառուցանել պարտաւնտր
շինքը:

4. Պոլսի, 8 օգոստոսի

Տարածաբնական գործադուրը վերջա-
ցաւ: Լրագրողները լոյս տեսան:

(«Շ. Գ.»)

Ընդունել «Եւր. Եւր.» լրագրին հե-
տաղում են, որ թիւրքական զինու-
որական մինիստր Բեւաթի-փաշայի յան
կարծառաւ մասկոտ լուրը այստեղ
վերագրում են թիւրք գործը մէջ
սկսված ընկալիչ շարժման: Ասում
են, որ Բեւաթի-փաշան յանկարծամա-
ն է եղել 4-րդ գործարանակում պատ-
հած հակադիմադրական շարժման
զինուորները լուրը տպաւորութեան
տակ:

Սօֆիայից «Ե. Ե.» լրագրին հեռա-

գրում են. «Այստեղ յատու լուր է
պատում, որ Մակեդոնիայում պատ-
հատութիւններն են տեսնվում զարդի
նշխարիկու եւրոպական հիւստիստո-

ներին: Այդ լուրերի ծագումը դժուար
է գտնել, և թէն զէպի նրանց անլու-
ստարութեամբ են վերաբերվում, այ-
նուամենայնիւ յուզված տրամադրու-
թիւնը սաստկանում է վերջին օրերս
այլաբանների մէջ զէպի թիւրքիայի
նոր կայմը առաջ եկած թշնամական
վերաբերմունքի շնորհիւ:

«Речь» լրագրում Միլիտովը իր ճանա-
պարհորդական զեռուրութիւնների մէջ
խօսելով թիւրքիայի զանաժառանգութեան
տարթով երիտասարդ-թիւրքերի մէջ գո-
յութեան ունեցող տարածաբնութիւնների
մասին, ասում է.

«Անկախած, Համիդի ժառանգութեան
տարթով երիտասարդ-թիւրքերի մէջ տար-
բեր հայեացքներ կան, և երեւի ուղիղ են
այն օտարերկրեայ լրագրողները, որոնք մա-
սամբ այդ տարածաբնութիւններին են վե-
րաբերում սուլթանի զանգնեցութեան յե-
տաճութիւնը: Փորձառու և հափառող խորհրդ-
դատները ազդեցութեան տակ (կարծում
են դրանց թուում է և Հիլի-փաշան) երե-
տասարդ-թիւրքերը հերթից հանեցին այդ
հարցը: Նրանք երկուց են կրում, որ զանի
վազաժամ փոփոխութեամբ մի դուզէ փշա-
ցանք թիւրքիայի արտաքին յարաբերու-
թիւնները և ժառանգը գրգռեն իրանց
զէմ: Շատ տեղերում, մասնաւոր Անատո-
լիայում, դեռ են հարկաւոր է աջոյնացի-
մով... Սակայն, անկեղծ գործողները այդ
հարցի մասին խօսում են որոշ կերպով,
միայն իրեն իտաճված առաջիկ: Եւ նոյն
իսկ լսելի մի այսպիսի դարձուած: «Երեւի
աժիւս է մեղ հարկաւոր, որ այս սուլթանը
թաղաւորեալ:

Տարածաբնութիւններ կան նաև 4. Պոլսի
գլխաւոր թիւրքերի միջոցով: Տարածաբնութիւն
գործը զէպի նա շատ թշնամաբար է վերա-
բերում, ժառանգ իրեն արտօնակ զորա-
մասի, մասամբ էլ իրեն անհեղ յետմնաց
և անյուստի տարրի հետ: Այդ գործա-
նութիւնը, համարեա, բոլոր օֆիցէրները կազմ-
վել են զինուորներից: չը կայ մէկը, որ
անցած լինի նոր զինուորական պարտքը, ոչ
մէկ անկեղծութիւն (այսինքն կարգադրե-
լով իրեն մարդ): Փոքր թ շատ վստահա-
նեքը դեռ են պետութիւն, որ զգալորին
հարկաւոր է դուրս հանել 4. Պոլսից և փո-
խարինը նրան աւելի վստահելի գոր-
ծերով:

Սակայն էմիր սահմանագրութիւնը
չընդունեց: Հիշագի վայրն հրաժարվեց
մնացել սահմանագրութիւնը վիճա-
կութիւն, որ սպառնում է լուրջ բարդու-
թիւններ ստեղծել:

Երիտասարդ-թիւրք էկրի-փաշան—
վախճանի մինիստրը—կարեւորեց
զորաւոր եկաւ: Թիւրքաց լրագրողները
զօգոհ են մինիստրական ծրարդի-
կարելի է մինիստրական ճգնաժամ
ստեղծել: («Շ. Գ.»)

Թարեհ 2 օգոստոսի

Թիւրքահայերի շարժումը զէպի թի-
ւրքաց հայրենիքը հաղթանակ տեսնելի
է դառնում: Մի երկու ընտանիք քանի
որ առաջ ճանապարհվեցին 4. Պոլսի:

Պոլսից «Եւր. Եւր.» լրագրին հե-
տաղում են, որ սուլթանը անցնալ
շարժւալ այրել է բազմաթիւ զարդանի
փաստաթղթեր: Այդ սիւղիցն նա նկա-
տել է, որ շատ կարեւոր զարդանի
փաստաթղթեր զոգայցիլ տարել է իր
հետ Իզմիթ-փաշան: Սուլթանը օրըս-
նեղված է այդ հանգամանքից, նա
երկուց է կրում, որ մի գուցէ զոգայց-
ված փաստաթղթերը հրատարակու-
թեան յանձնվին: Պաշտական պաշ-
տօնեաների պաշտօնագրութիւնն ու
կրճատումը շարունակվում է: Վերջին
օրերս արձակված են 100 հոգուց ա-
ւելի ժողովուրդներ: Երևան են հասկա-
նալ անհրաժեշտի գեղձուներ ձիապա-
նութեան տնօրէնութեան մէջ պարզվել
է, որ շատ տարիների ընթացքում
անհրաժեշտ գույքերն են եղել յատկա-
ված հարկաւոր ձիւնի մոտակայ
համար, որպիսին երբեք չէ եղել պա-
շտական ձիապանքի:

«Daily Mail» լրագրի թղթակիցը
հեռագրում է, որ մինիստրները խոր-
հուրդը իր վերջին նիստում որոշել է
քաղաքի Ստամբուլի բնակիչ շինութիւնը
և նրա տեղ կառուցանել պարտաւնտր
շինքը:

Տարածաբնական գործադուրը վերջա-
ցաւ: Լրագրողները լոյս տեսան:

(«Շ. Գ.»)

Ընդունել «Եւր. Եւր.» լրագրին հեռա-
գրում են, որ թիւրքական զինու-
որական մինիստր Բեւաթի-փաշայի յան
կարծառաւ մասկոտ լուրը այստեղ
վերագրում են թիւրք գործը մէջ
սկսված ընկալիչ շարժման: Ասում
են, որ Բեւաթի-փաշան յանկարծամա-
ն է եղել 4-րդ գործարանակում պատ-
հած հակադիմադրական շարժման
զինուորները լուրը տպաւորութեան
տակ:

Սօֆիայից «Ե. Ե.» լրագրին հեռա-

գրում են. «Այստեղ յատու լուր է
պատում, որ Մակեդոնիայում պատ-
հատութիւններն են տեսնվում զարդի
նշխարիկու եւրոպական հիւստիստո-

ների ազգաբնակչութեան կողմից եկած
պատգամաւորներով:

«Մեա այս մէկը—ցոյց տուեց ինձ ըն-
դունարանում մի հարկան Բէւաթի-փաշայի
Բեւաթի-փաշայի օտարական միտախախտ
բարոյութիւնը, — թիւրք ազգաբնակչութեան
կողմից եկած պատգամաւորն է, որը խնդ-
րում է աւելացնել պարտքների թիւը և Եւ-
րոպայի վերաբանել թիւրքերին: Կազմա-
կերպիւ թիւրքական ազատ կողմերի գորա-
մաս, ընդհանրաժողով 300 անդամ, թշնամու
յարձակութիւնն անդադարեմն ճանաչում:

«Թիւրքը գոյնգոյն օրիշխալ հազուստ
էր հազիր: Երա կրծքի վրա կուտակված էր
մի ամբողջ շարք զինքների պահեստ: Իսկ
զինքի շաւթին վրա՝ սահմանադրութեան
էմբլէման—կոկարդը:

«Այստեղ—բայցարեց խօսակցիս,—
կան նաև արքաներ, Մեկկալի և Մեկկալի
ներկայացուցիչները, ընդունիչներ և Տիւր-
պուլի, Երիտասարդ և այլ տեղերի ներկա-
յացուցիչներ: Նրանք եկել էին շնորհակա-
լութիւն յայտնելու կառավարութեանը սահ-
մանադրութեան շնորհիւ: Եւրոպայի միջ-
նորդելու նոր պարտքների բանաւոր և երկրի
բոլոր ազգաբնակչութիւնը զինուորական ծա-
նայութեան կողմից մասնին:

Ընդունիչութեան ժամանակ շէյխ-Իւ-Իս-
լամը, թղթակցի անուրբ այն միտքն է
յայտնել, որ փաղեղանք սահմանադրութեա-
նը տուել է ընդմիջալ այն պայմանով, որ-
պէսզի նա փոփոխութիւններ և աղաւա-
ղութիւններ չեն թարեհել:

«Ինչպէս է վերաբերվում մահմադ-
ական հոգեւորականութիւնը զէպի սահմա-
նադրական կազմը—հարցրեց է թղթակցիս:
«Այնպէս, ինչպէս որ հրապարակ է
զորանք, իսկ զուրանք ամենեւին դէմ է
սահմանադրութեան և պետութեան առաջի-
կական կազմին: Նուաճող իրաւունք է
տալին ազատ կերպով արտաքայտելու: Իր
կարծիքները ամենքին, առանց կրօնի տար-
բերութեան, բայց մահմադական պետու-
թեան մէջ ազգաբնակչութիւնը պէտք է լի-
նի մարդկային յարգող՝ սուլթանի հակողու-
թեան և հոգեւորականութեան տակ, որը
պարտաւոր է հսկել ազատութեան բարեբ-
նեքի հաւասար բաժանման վրա, որպէսզի
ոչ ոք զրկված չը լինի:

«Կարելի է պատկեր, որ սահմանադրու-
թեան մտցնելը թիւրքերիւրում կատարվել
ուանց ցնցողութիւն:

«Մենք—ասում է շէյխ-Իւ-Իսլամը,—
ոչ մի ընդհարում չենք սպասում: Որտեղ
որ թաղաւորութեան մէջ էր դուք տեսել,
որ վարչական ձևի յանկարծակի յեղաշու-
յուն մտցնելի տալանք որեւէ արեւնեղու-
թեան: Այդ տեսիլ անկարգութիւններից է:
Ինչ էն մեղանում: Եւրոպայից են թիւրքերը
միւս այլապիւր ազգութիւններին: Այդ ամե-
նը չէ ցոյց տալիս արեւոք, որ թիւրքերը
քաղաքականապէս հասունացել են:

Մեծ ինչ է ՀԱՐԿԱՆՈՐ

Մեր դպրոցական գործը մտնում է զար-
գացման նոր ֆազի մէջ:
Հասարակութեան մէջ ուժեղ կերպով
նկատվում է հետաքրքրութիւն զէպի դպրո-
ցական գործը և դիտակցական վերաբե-
րումը զէպի իր կրթական հաստատութիւն-
ները:

Մի ժամանակ դպրոցի վրա ծանրանում
էր այն հասակագրութիւնը, որ դպրոցը սո-
վորեցիւն է զբաղմունքի իմաստ ունեւում և
գիտութիւն է տալիս, իսկ այժմ հասարա-
կութիւնը հարց է առաջ բերում: Ինչ մար-
դիկ է պատրաստելու դպրոցը, դպրոցը ինչ
է տալու հասարակութեան և ինչպէս է նրա
օգուտը, իրական, շուքիկի օգուտը:

Մեր դպրոցները բոլորը առանց բացա-
րութեան իրանց ամբողջ գոյութեան ըն-
թացքում չեն ունեցել որոշ գիւժ ուղղու-
թեան, որոշ ընդհանրապէս որի առանցքի
շուրջը մշակվել են նրա պատմութիւնը կը-
րթիկը սերունդը: Եւրոպայի կայսեր, դպրոցը
մինչև այժմ չէ մտածել իր անանիւ ձեռքը
առ կանգնել զէպի, որով նա կարողանայ
տալ իրեն և ապրելով ուրիշներին:

Պատմանիւ տարրում է դպրոցը և մտած-
մունքի մէջ ընկնում: Եւրոպայի կայսեր, դպրոցը
է մի մեծ հաջողական նշան ինչ անի, կան-
գնել որ անկեղծ մտնել միջնորդ դպրոցը
այն հաստատութիւնն է, որը հարթում, բաց
է անում նոր սերունդի առաջ ճանապարհ-
ն է մղում նրան այն շաղկով, որի վրա-
յով շարված չէ լինի տանջող և մտող
հաջողական նշանների տարաբնու: Դպրոցը
պիտի տալ կանգնել ուժուն և այնպէս
բաց թողնել դեռ չամբողջ քաղաքները,
իսկ կանգնել ինքը կը տալ անպիտան ինքի
մարդկուն և զուգահեռ դարձնելու այդ դեռ
թողի բայց ամբողջաւոր ընդունակ բազմու-
նեքին: Անկեղծութիւնը և դպրոցը:

Բայց զիմում չունի պարտաւոր իր կողմից
կանգնել մեծ ինքի մարդկուն և դիտակցա-
կան և դիտակցական աշխատանքը եւայ և
հասարակութիւն հողի և բերել շուրջը: Հարկա-
ւոր են գիտական պատրաստութեամբ մար-
դիկ, հարկաւոր են հողի կուտի երկրագա-
նոր սերունդը, իսկ ով կը տալ այդ բոլորը,
եթէ ոչ ոք դպրոցը: Որի բովանդակ է
անհրաժեշտ են իր ապագայ յոյսերի իրա-
կանացումը, որի բովանդակ է մեր
փողովիկ ապագայ տնտեսական բարօրու-
թիւնը:

Մեր թեմական դպրոցները այժման ծը-
րարում և ուղղութեամբ անկարող են
պատրաստել մեր դպրոցական գործին զարկ
տուող և հրապարակի վրա եղած ծրարք-
ներն իրականացնող անհատներ, հարկաւոր
է ստեղծել կամ վերածել եղած դպրոց-
ները գիտականապէս ուսուցչանոցներ,
որտեղ թէ դպրոցի սաները և թէ նրա
շուրջը համալսելով վարչիւններ շինել մի
միջոցաւորով հողի և նրա մշակութեան
միջոցաւորով և գիտակցական կանգնել հո-
գով առաջ մղել նրա մէջ պատրաստվող
սերունդը զէպի երկրի մշակութեան գործը:

Իսկ ինչ վերաբերում է միւս մեր
դպրոցներին, կարելի է առաջին 3—4 տա-
րեքի դարձնել զոտ ընդհանուր կրթական,
իսկ վերջին երկու տարեքի գիտականա-
կան կամ տեխնիկական մասնագիտական:

Շատ դպրոցներում կարող են լինել գի-
շերօթիկ սաներ 100—120 մ. վարձով, գի-
շական կանգնել ժամութեամբ բաւականու-
թեան կը տալ այդ փողերի գումարը և եթէ
մի օրեւէ դպրոցում լինի անուսուցն 50—100
սան, դպրոցը կարող է ինքն իրան պահել և
հարկել մասնագէտ ուսուցիչներ:

Ապագայում առաջ է դրուել գիտական
կանգնել մէջ մտնել մանր գիտական
միտքեան զարգացումը և նրան իրական-
ացնել, եթէ ոչ այդ դպրոցներից աւար-
ած սաները և գիտական ուսուցիչը:
Հիմքը արեւն զրկած է այդ կարգի դպրոց-
ները, օրինակ հանդիմացաւ այս տարի
Ղալաթ, երևան են գալիս և ուրիշ օրինակ
ները, այդպիսով զարգացումը յաղթանակում
է և կանգնել մէջ մարմին և արեւն ստա-
նում:

Մեր թեմական դպրոցները այժման ծը-
րարում և ուղղութեամբ անկարող են
պատրաստել մեր դպրոցական գործին զարկ
տուող և հրապարակի վրա եղած ծրարք-
ներն իրականացնող անհատներ, հարկաւոր
է ստեղծել կամ վերածել եղած դպրոց-
ները գիտականապէս ուսուցչանոցներ,
որտեղ թէ դպրոցի սաները և թէ նրա
շուրջը համալսելով վարչիւններ շինել մի
միջոցաւորով հողի և նրա մշակութեան
միջոցաւորով և գիտակցական կանգնել հո-
գով առաջ մղել նրա մէջ պատրաստվող
սերունդը զէպի երկրի մշակութեան գործը:

Իսկ ինչ վերաբերում է միւս մեր
դպրոցներին, կարելի է առաջին 3—4 տա-
րեքի դարձնել զոտ ընդհանուր կրթական,
իսկ վերջին երկու տարեքի գիտականա-
կան կամ տեխնիկական մասնագիտական:

Շատ դպրոցներում կարող են լինել գի-
շերօթիկ սաներ 100—120 մ. վարձով, գի-
շական կանգնել ժամութեամբ բաւականու-
թեան կը տալ այդ փողերի գումարը և եթէ
մի օրեւէ դպրոցում լինի անուսուցն 50—100
սան, դպրոցը կարող է ինքն իրան պահել և
հարկել մասնագէտ ուսուցիչներ:

Ապագայում առաջ է դրուել գիտական
կանգնել մէջ մտնել մանր գիտական
միտքեան զարգացումը և նրան իրական-
ացնել, եթէ ոչ այդ դպրոցներից աւար-
ած սաները և գիտական ուսուցիչը:
Հիմքը արեւն զրկած է այդ կարգի դպրոց-
ները, օրինակ հանդիմացաւ այս տարի
Ղալաթ, երևան են գալիս և ուրիշ օրինակ
ները, այդպիսով զարգացումը յաղթանակում
է և կանգնել մէջ մարմին և արեւն ստա-
նում:

մեր ինտելիգենտ հայ լրագրի է ստանում,
բարեգործական ընկերութեան անդամ գըր-
վում կամ թատրոնի տոմս վերցնում և
զոր

